

Emnenr.

Fylke:

Troms

Tilleggsspørsmålnr. 6

Herad:

Nordreisa

Emne: Folkelege musikkinstrument

Bygdelag:

Oppskr. av:

Vesvæn Aleland

Gard:

(adresse):

Terrassveien, 4 Bruen

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

Jeger

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Dom, nager pleiet vi å rulle av lederbark og kutte i dem. Vi brukte også vidjebark. Vi satte ikke spå i, men brukte luren (v. løv - ein) som samme måte som et bakkehorn. Volvane kunde også bruke en slik "kut" / som den også kalles) til å blåse i for å få folk hjem fra marka, eller å hente over elven.

2. De nevnte vann er utjernet

3. Skjall har vært brukt som rangler. De har vært fylt med snøsten og bundet over som oftest med en skinnfelle.

Skaver (hjelper) med ringer har også vært brukt. Ringene var enten metall eller tra i enkelte tilfeller drevet, i andre boret med naver. Man har også hatt rangler laget av en vidje med ringer på, - tållers var det vanlig å ha en liten blåklokke til dette bruk. Noen skårne horn kan også vært i bruk.

4. Man brukte å legge et blad oppå den kalte kullukken, hånd og slå. Bladet tok man også over munden og sugte til. De swelle poser var vanlig. Blåklokke (leam) *fraxula rotundifolia*) fikk man også til å swelle.

Ved sjøkarben var det vanlig å på modue
helger av "ert" ("ort") *Lathyrus maritimus* til
å smelle, eller måtte vanlig bruke dem litt. Blære-
lang, "smelte" man også blærene på.

Når man hadde smie var det vanlig qustningene
la gløve på ambolten og ble til. - Når gløve
smalt i avlen sa man at det var "hollesmell"
"koksesmoll". Det sies at det var trollpakk
som gjorde dette.

Man kan ikke anden bemerelse om å "smelle"
"gjøre smoll". - Gjener pleier å forsøke
lunen som fikk forkla å smelle høyest.

Noen slags tro om dette kjemmer jeg ikke til
I nyere tid har man brukt å salubere med
festlige anledninger, særlig i byllup og nyttårs-
natta - "nyttårs-smollen".

5. Utsom forannevnte brukte man å
blåse mellom tommelrøttene i den hule
hånd. La man et gressblad mellom ble
lyden sterker og mere gjennetruende.
Hvis man plystet var det å rope på fænder,
og sprang man i ring 3 ganger mot sola og
plystet fremkalt man storm og uveir
og på sjøen måtte man aldri plyste for det
kunne da gå på livet løs. - Sællers
brukte man alle slags ulyder for å skremme
bort udyr. - I kudd saes å holde borte
"vottan" og anden holdskap.